

Etkili İngilizce Bilimsel Sunum Hazırlamak için Yararlı Kalıplar

Helpful Patterns to Prepare and Present A Scientific English Talk

Özet

Topluluk önünde İngilizce sunum yapmak her zaman çok kolay olmamaktadır. Pratik yapmak ve ön hazırlık sunum yeteneğinizi artıracaktır. Bu makalede bilimsel İngilizce sunum hazırlamanıza yardımcı olacak kalıp ifadeler ve etkili sunum teknikleri anlatılacaktır. Güzel bir İngilizce sunum için, ön hazırlık ve pratik yapmak anahtar kelimelerdir. Bu makale ilk kez İngilizce sunum yapacak araştırma görevlilerine yardımcı olabilir. İyi bir sunum konuya odaklı ve bilgi verici olmalı, slaytlar ile desteklenmelidir. Genel kural sunumu zamanında bitirmektir. Pratik yapmak, zamanı kullanmadaki hatalarınızı da engelleyecektir. Bu makalenin amacı düzgün bir İngilizce sunum hazırlamanıza yardımcı olmaktır. (Türkderm 2012; 46: 59-61)

Anahtar Kelimeler: İngilizce bilimsel sunum, oral prezentasyon

Summary

An English scientific presentation in front of audience is not always so easy . Practice and pre-preparation will improve and sharpen your presentation skills. In this article, helpful hints will introduce to help in preparation and delivery of a scientific talk. Early preparation and practice are the key points to make a good international talk. This article may help residents in dermatology training who are the first time english language presenter. A good talk should be informative and focused on subject. A good delivery with supportive slides is another important point. A general rule is to finish the talk on time. Practice is only defense against making major errors in calculating the actual time of your talk. The purpose of this article is to offer some guidelines for preparing an excellent english talk for the young residences. (Türkderm 2012; 46: 59-61)

Key Words: English scientific presentation, oral presentation

Sunum yapmak, topluluk önünde konuşmak çok sayıda kişi için heyecan verici olan ancak hazırlık gerektiren bir olaydır. Dinleyicilerin ilgisini toplamak, onlara çalışmanız ile ilgili kısa bir zaman süresinde bilginizi özetlemek ve üstelik bunu yabancı bir dilde yapmak daha stresli bir işlemdir. Yazı dilimizin Latince harfleri kullanması bir avantaj olarak kabul edilebilir. Ancak dilimizde okunuş ve yazılışın aynı olması, İngilizce sunumlarda sorun yaratabilmektedir. Yabancı dil öğreniminde okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğeleri bulunur. Yazmada çok başarılı olan biri, konuşmada aynı başarıyı gösteremeyebilir. İngilizce sunum eğitimlerinin genç yaşlardan itibaren okullarda verilmesi bu nedenle önemli bir konudur. Bazı araştırma görevlileri erken yaşta İngilizce eğitim aldıkları için, yabancı dilde sunumlarında daha başarılı olabilirler. Dil yaşayan bir olgudur. Sadece teoride değil, uygulamada yaşayarak öğrenilmelidir. Seslerin adeta bir müzik eseri gibi algılanarak benzer seslerin çıkarılmaya çalışılması ve ifade edilmesindeki kapasitemiz yabancı dili düzgün

kullanmamızı sağlar. Dildeki eksiklikler pratik ile geliştirilebilir. Dil kullanımı gözlemlene, taklit etme, bol pratik yapma ve duruma uyarılma aşamalarından oluşmaktadır. Ancak yabancı dil eğitimi yeterli olmayan bir okuldan mezun olup, bilimsel araştırmasını uluslararası platformda sunmak isteyenler için bu derleme yardımcı olabilir.

Anlatılan konuyu ne kadar iyi bilsek de topluluk önünde yabancı dilde sunum yaparak bu konuyu anlatmak kolay değildir. Burada dinleyiciye hakim olabilmek, sorulara uygun yanıtları verebilmek stresi de yaşanmaktadır. En çok yapılan hatalardan biri sunumu slaytlardan doğrudan anlatmaktır. Aslında slaytlar, sadece sunumu yapana destek olmak amacı ile hazırlanmalıdır. Sunum yapmak sadece genç araştırmacılar için değil, pek çok deneyimli yönetici için de heyecanlandırıcı bir görevdir. Sunum yabancı dilde ilk kez yapılacak ise, sunumun hangi bölümlerden oluşması gerektiğinin ve hangi bölümlerde ne tür ifadelerin kullanılmasının uygun olacağına bilinmesi; sunumu kolaylaştıracaktır.

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Bilge Narin, İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Görevlisi İstanbul, Türkiye
Tel: +90 0212 860 04 80 E-posta: narinbilge@gmail.com

Tüm klasik sunumlar; oturma başkanının konuşmacıyı çağırması ile başlar. Şu tipik cümle başlangıç stresinizi atmanıza yardımcı olabilir: "I am here today to introduce our new research/case report etc. Let me introduce myself and my team...My talk is particularly relevant to..." Konuşmaya bir ısınma ile başlayıp sunumun ana hatlarını ve genel amacını bilgilendirmek önemlidir. Ancak unutulmaması gereken en önemli nokta, tüm sunumlarda görsel duyumuz %75 önem taşırken, dinleme duyumuzun ise sadece %25 oranda etkili olduğudur. Bu nedenle sunumumuzda daha çok görsel malzeme kullanırsak; sunumunuz akılda kalıcı olacaktır. Her birey etkili sunum yeteneğini çeşitli taktikler ve çalışmalarla geliştirebilir. Sunum sırasında hipotezi anlatabilme, eleştirel düşünebilme, konunun zayıf ve olumlu özelliklerini bilerek sunma önemli noktalarlardır.

Sunumunuz yeni bir olgu, yeni bir fikir, teknoloji, yeni bir yöntem veya bilinen bir konunun güncel bilgilerle hazırlanıp yeniden sunumu tarzında olabilir. Sunumunuzu yapmadan önce, son bilimsel verilerin kontrol edilmesi büyük önem taşır. Bu sayede gelecek sorulara daha fazla hazırlıklı olursunuz. Sunumda sizden, bilginizin uluslararası bir sorunu aydınlatıcı olması istenmektedir. Sunumunuz inceleme veya derleme, rutin bir çalışma niteliğinde olsa bile benzer çalışmaların analiz edilmesi gereklidir. Sunumunuzda yöntemlerin doğru açıklanması önemlidir. Hipoteziniz ve alternatif planlarınız belirlenmelidir. Sizininkinden farklı çıkan sonuçlara karşı verecek cevabınız olmalıdır. Yöntem alışılmış bilimsel yolla anlatılmadığı takdirde anlaşılacaktır. Başlangıç cümlesi olarak "My purpose today is to..., What I want to explain this afternoon is to..., I'm here today to..., My talk today will deal with..., My presentation this morning will concern primarily..., This afternoon, I'd like to cover of interest to..., I've been invited here this morning to ..." gibi cümleler tercih edilebilir.

Sunumun başlangıç kısmı en önemli bölümdür: "Dear Chairs, Mr. Chairman/Chairwoman, Thank you for your kind introduction, Today I'm going to talk about..., The subject of my presentation is..., The theme of my talk is..., I've been asked to give you an overview of..., My talk will last about 15 minutes, Have you ever heard of...?, You may already know.../What I would like to do today is to explain/to illustrate, to give you the essential background information on..., to have a look at., I have divided my presentation (up) into ... parts. In the first part I give a few basic definitions. In the next section I will explain. In part three, I am going to show... In the last part I would like/want to give a practical example... There will be plenty of time at the end of my speech for a discussion. You may interrupt me at any moment to ask questions or make comments. Please stop me if you don't understand anything I say but could you keep any specific questions until after I've finished. Now let us turn to point one. Let us now move on to the second part, which is, as I said earlier..."

Konuşmayı başlangıç, gelişme ve final olarak bölümlere ayırmak ve başta özetlemek bazı sunumlarda yarar sağlar. "First of all, Next, Finally, To begin with, Then, Last of all, To start with, Later, In the final part, First(ly), Subsequently, Second(ly), After that" gibi sözcükler yardımcıdır. Sunumlarda "present, discuss, analyze, examine, talk about, consider, explain, describe, speak about, look at, rapid review, compare, highlight, outline, contrast" çokça kullanılan fiillerdir. "Before going on to the next, I'd like to stress once again" gelişme kısmında kullanılabilir. Konuşmanız aynı yönde ilerliyorsa "furthermore", konuşmanızın gidişatı değişiyorsa ve başka yere dikkat çekmek istiyorsanız "however, despite, in contrast, on the other hand", kendi düşünceleriniz yerine literatürde geçenden bahsederseniz "According to Professor... has expressed the opinion that..., In a recent article, Dr... stated that..., In Mr. ...'s opinion" denilebilir. "According to me" ile başlayan cümle yanlıştır. "According to" başkasının fikrini açıklamak için kullanılır.

Rakamlardan bahsederken "approximately, nearly, roughly, over, more than" gibi kelimeler tercih edilir. Bir grafiği açıklarken "This graph presents..." denilebilir. Grafikleriniz "bar, chart, pie chart, table" şeklinde hazırlanmış olabilir. Grafiklerde "to increase gradually, to rise steadily, to go up constantly, to climb slowly, to grow slightly, to increase to rise sharply to go up, significantly, to climb dramatically, to grow, to decrease gradually, to go down steadily, to decline constantly, to fall slowly slightly" kelimeleri yoğunlukla tercih edilir^{1,2,3}.

Grafik değeri yüksek bir noktaya erişti ise "to reach a peak, to reach a high point, to hit record levels"; grafikde düz yapı var ise "to remain steady" denilebilir. Fotoğrafları açıklarken "in the top of the left, right corner, in the middle, on the left /right, at the top" ifadeleri kullanılabilir. En önemli noktaya değinirken "this is a crucial point, extremely, very quite, entirely" gibi vurgular kullanılabilir.

Dinleyiciler sizin her söylediğinizle ilgilenmeyecektir. Başta ve sonda söyledikleriniz daha akılda kalıcıdır. Konuşma ortasında dinleyicinin dikkatini çekmek için taktikler vardır. "Raise your hands if you know... Have you ever seen/heard/experienced...? How can we explain this? What does that mean? What can be done about that? What does this imply for you?" gibi cümleler dikkati yeniden konuşmacıya çekmek için yardımcıdır.

Konunun önemini vurgulamak için "The important thing., to remember is...", deneyiminizi göstermek için "We experimented with the concept over a period of ...years", literatürden farklı bir şey bulduğunuzu vurgulamak içinse "We did see a noticeable difference" denilebilir.

Sunum sırasında doğal olmak, dinleyici ile göz kontağı sağlayabilmek önemlidir. Beden dili açısından sürekli kağıda bakmak ya da kağıttan okumak, pointer'i fazla sallamak, sırtını dinleyiciye dönmek, elleri cepte konuşmak olumsuz özelliklerdir.

Sunumda doğru dil kullanımı (correct pronunciation) çok önemlidir. Aksi halde dinleyici tarafından yanlış anlaşılma durumu söz konusudur. İlk sunumunuz ise, ana dili olan biri ile veya dili çok iyi bilen biri ile alıştırmaya yapmak sunumunuzu düzgün ve etkili yapmanıza yardımcı olacaktır. Doğru aksan için tekrar önemlidir. İnternette bazı sözlükler, kelimeleri doğru aksanla sesli olarak göstermektedir, buradan yararlanılarak alıştırmaya yapılabilir. Sunum sırasında ses tonunun çok yavaş olmaması gerekir. Monoton ve tek düze bir sunum da seyircinin dikkatini dağıtabilir. Sunumun bitirilmesi sırasında son özetleyici bir kelime kullanılması ve öneriler önemlidir. Sunumunuzla ilgili sorulara açık olduğunuzu belirten cümleler ile sunum bitirilebilir: "I'd like to summarize/sum up; At this stage I would like to run through/over the main points..., So, as we have seen today..., In conclusion I would like to say that..., My final comments concern..., I would like to finish by reminding everyone that... I'd be happy to answer any questions..., If there are any questions please feel free to ask, Thank you very much for your attention and if there are any suggestions or comments I'm glad you asked that question, That's a good question/point/remark, I agree with you but there is another way of looking at, This a complex subject, There are probably many things that are still not clear, Thank you for being so attentive, If you have any questions or would like to have some points clarified, please feel free, That ends of my talk, I would like to end by emphasizing the main points, I'd like to finish with a summary of main points/some recommendations/a brief conclusions, I conclude that, Now I'd like to invite your comments, Now we have for questions and discussions, So, Now I'd be very interested to hear your comments" gibi pek çok alternatif cümle kullanılabilir^{3,4,5,6}.

Tartışma ve soruları cevaplama sırasında, kişisel fikrinizi söylemek durumunda kaldığınızda kullanabileceğiniz İngilizce kalıplar "I personally think that/feel that/believe that..., In my opinion, From my point of view,

As far as I am concerned, To the best of my knowledge, Personally, I think, I suppose that, Not everyone will agree with me, but in my opinion..." olarak sıralanabilir. Sıradışı durum söz konusuysa: "There are exceptions of course, one exception is that... but..." ifadesi kullanılabilir. Anlattıklarımızdan emin olduğumuz durumda söylenebilecek başlıklar: "I strongly believe that, I honestly feel that, I am convinced that, I am absolutely certain that, Without a doubt" olabilir.

Soru geldiğinde kullanılabilecek ana ifadeler ise şunlardır: Soruyu anladınız ancak cevabı vermek zor ise: "That is a difficult question to answer in a few words, It could be..., In my/our experience..., I would say..., I don't think I am the right person to answer, perhaps (prof... my mentor...)can help..., I don't have much experience in that field, I wish I could answer that, but I can't. I'd have to go back to my lab for more data, I wish I knew the answer to your question. We're working on that aspect right now." kalıpları tercih edilebilir.

Soruyu anladınız ancak zaman yok ise: "I will have come to that later, perhaps during the break as we are short of time"; soru konu ile ilişkili değil ise: "I am afraid that is outside the scope of my talk."; Soruyu anlamadınız ise: "Sorry I am not sure I have understood Could you repeat? Are you asking if...?, Do you mean...?, I didn't catch your question, If I have understood you correctly, you mean...? is that right?"; cevabınızın yeterliliğini doğrulamak istediğinizde: "Is that okay? Does the answer your question?" kullanılabilecek klasik kalıplardandır.

Diğer yandan bize çok pratik gelen ve alıştığımız kısa cümlelere şöyle başlamak önerilir: "I want to speak about" yerine "I would like to" veya "now let's turn our attention to"; "I will be describing" yerine "we will be looking at"; "As I show here on this chart" yerine, "As we can see"; "As I explained earlier" yerine "As we saw earlier"; "Look at the statistics" yerine "let's look at the..." gibi.

Sunum slaytlarınızı hazırlarken dinleyiciye mutlaka vermek istediğiniz noktalara odaklanmalısınız. Dinleyicinin motive olması önemli bir sorundur. Gereksiz bilgileri yazmanız konuyu dağıtacaktır. Sunumunuzdaki slaytlarda "Arial, Times New Roman" 20 ve üzeri font tercih edilir. Sunumlarınızda İngilizce gramer veya kelime hatalarının önceden kontrol edilmesi önemlidir. Bir slayt içinde 6-8 kelimeli bir yatay sıra ve 5 ile 7 satırlı bir metin olmalıdır. Slayt içinde çok fazla büyük harfli yazı kullanılması uygun değildir. 30-15-10 kuralına göre sunum slayt sayısı 10'u geçmemeli, süre 15 dakika (bu değişebilir) ve kullanılan harf boyutu 30'dan küçük olmamalıdır.

Sunum öncesi sunum yapacağınız yerin kontrolü, sunum yerinde ön denemesi, teknik bir aksaklık olmaması için kullanılacak aletlerin kontrolü önerilir. Dinleyicilere yazılı slayt (handout materials) örneğinin verilmesi konuşmacıya kolaylık sağlayabilir⁷.

Dr. Cruz ABD'de dermatoloji eğitiminde yer alan asistanların; eğitimlerinden sonra laboratuvar çalışması yapan akademik araştırmacılar, klinikte akademik olarak klinik araştırma yapanlar ve akademik olmadan

uzman olacaklar şeklinde ayrıldığını belirtmektedir. "İstatistiksel olarak %70 oranında asistanın uzmanlığını pratik olarak sürdürdüğünü, %6'luk grubun ise laboratuvar çalışması yaptığını ifade etmektedir⁸. Dermatoloji asistanlarına eğitimleri sırasında, iletişim teknikleri dersi de verilmektedir. Asistanların olgu, derleme veya araştırma yazma konuları ve sunumları teşvik edilmektedir. Eğitimleri sırasında temel dermatoloji, epidemiyoloji, patofizyoloji, klinik özellikler, histopatoloji, tedavi yöntemleri konuları üzerinde durulmaktadır. Sunumların kanıta dayalı olması en önemli kistastır. Amerikan Akademi ve pek çok diğer uluslararası kongrelerde, konuşmacıların sunumlarının kayıtları CD olarak bulunmaktadır. Bunların alınarak dinlenmesi, konuşma becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olabilir. Sunumlarda yapılan en büyük hatalar; yeterince hazırlanmamak, izleyici kitlesini tanımamak, son literatürü takip etmemek, konudan uzaklaşmak, ana fikri kaybetmek, hata yapmamaya odaklanmak ve daha önce denenmemiş rahat olmayan bir kıyafet giyerek sunum yapmaktır. Sunumunuza rahat başlarsanız öyle devam edecektir.

Yabancı dilde yapacağınız sunumda, ön hazırlık ve bol pratik konuşmanızdaki başarının anahtarıdır. Sunuma önceden çalışmak, vurguları nerede yapmanız gerektiğini hatırlamanızı sağlar. Konunuzu bildiğinizi ve bu konuda hazırlıklı olduğunuzu izleyici hissetmelidir. Herkes elindeki verileri, özenli bir ön hazırlık ve konuşma öncesi yapacağı birkaç pratik ile dikkat çekici bir sunuma dönüştürebilir.

Son yıllarda uluslararası düzenlenen pek çok kongreye genç hekimler, burs veya kendi imkanları ile katılmakta ve sunumlar yapmaktadırlar⁹. Bu ülkemiz dermatolojisi açısından çok sevindirici bir durumdur. Bu makale genç dermatoloji hekimlerine yardımcı olmak için hazırlanmıştır.

Bilge Narin, Meltem Önder*

**İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji, Ankara, Türkiye**

Kaynaklar

1. Jeremy C, Utley D: Effective Presentations. Oxford, 1996.
2. Hendricks W: Secrets of Power Presentations. NJ: Career press, 1996.
3. Bull P: 'What dose the gesture and to the spoken word?' in Barlow H et al: Images and Understandings, Cambridge, 1990.
4. Storz C: Oral presentations skills. A practical Guide. http://people.engr.ncsu.edu/txie/publications/oral_presentation_skills.pdf
5. Booth V: Communicating in Science: Writing a Scientific Paper and Speaking at Scientific Meetings, 2nd Edition, Cambridge University Press, Cambridge, 1993.
6. Davis M: Scientific Papers and Presentations, Academic Press, San Diego, 1996.
7. Salasche S: How to prepare and present a scientific talk. Dermatol Surg 1997;23:135-43.
8. Cruz PD: Advancing the science and art of teaching dermatology. Arch Dermatol 2001;137:1085-8.
9. Harputluoglu MK: Dermatoloji uzmanlik eğitimi. Turkderm 2009;43:1-2.